

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. IV. An pœnitenti asserenti, se habere verum propositum teneatur
credere confessarius?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

do ea dilatio est necessaria; sed etiam, quando est utilis ad emendationem in futurum. Et huius sententiæ esse Authores supra citatos, censeo; qui sine eâ limitatione asserunt id posse confessarium, quando iste iudicat expedire ad melius roborandam emendationem in futurum, & propositum eius. Et probatur primo ex ratione medici Spiritualis: quæ competit confessario, ad analogiam Medici corporalis. Hic enim non solum quando necessarium est ad conservandam vitam, sed etiam quando expedit infirmitati non læthali, vult adhibere remedium; in quo prudenter operatur. Quod si omnino resistit ægrotus, deserit illum Medicus.

27. Probatur secundo ex verbis Concilij Lateranensis supra relatis. *Prudenter intelligat (confessarius) quale debeat ei præbere consilium, & huiusmodi remedium adhibere, de veris experimentis utendo ad salvandum ægrotum;* id soli iudicio confessarii committens: atqui homo versatus in diuturna consuetudine peccandi, licet de præsentia habeat verum propositum non peccandi, adhuc est in magno discrimine amittendæ salutis æternæ; cum ex diuturna consuetudine oriatur vehemens proclivitas, & propensio ad peccatum; & contingentia subitæ mortis, & incertitudo habendi tempus opportunum ad congruam dispositionem, semper adfit: ergo poterit confessarius adhibere remedium, quod viderit opportunum ad salvandum ægrotum, sive pro securitate salutis æternæ poenitentis, independenter à consensu illius.

28. Et quidem videmus plurimos homines, qui toto anno versantur in consuetudine peccandi, puta in concubinato, in odio læthali contra inimicos, in negotiationibus iniquis, & in Paschate confitentur, & iterum redeunt ad eadem, aut peiora vitia, &

in hoc vivendi modo persistunt usque ad mortem. Hos enim, quis dubitet versari in magno periculo damnationis æternæ? Propterea enim multi incurrunt damnationem æternam; repentinâ enim morte adveniente, nō habent tempus disponendi se, ut oportet. Videmus etiam, homines quandoque deterreri ab ea consuetudine peccandi per dilationem absolutionis. Quare ergo confessarius non poterit uti medio opportuno ad salvandum ægrotum, quando viderit esse utile, differre absolutionem ad compescendam eam licentiam peccandi, quæ ducit ad perditionem æternam, idque independenter à consensu illius? Homo enim immerfus peccatis est adinstar phrenæatici, cui etiam renuenti adhibentur remedia opportuna.

CAPUT IV.

An poenitenti asserenti, se habere verum propositum teneatur credere confessarius?

SUMMARIUM.

Qui asserant, teneri confessarium credere poenitenti ore testificanti de suo dolore. n. 29. & 30.

Vt in plurimum credendum illi est. num. 31.

Non est illi credendum, dum adest fundamentum contra ipsum. n. 32.

Authores expresse ponentes hanc limitationem. n. 33. & seq.

Nequit quis prudenter credere uni privato, dum adsunt indicia in oppositum. n. 37.

29 **Q**ui propugnabant propositionem dānatam, eo præcipue nitebantur fundamento, quod confessarius tenetur credere poenitentem.

Vuuu ti

ti afferenti se habere dolorem de præteritis, & propositum non peccandi in futurum: vt satis indicant ea verba postrema propositionis damnata, *dummodo ore proferat, se dolere, ac proponere emendationem*. Ideo ad huius damnationis intelligentiam operæ præsentem quæstionem discutere.

Sanc.

30. Ioannes Sancius disp. 9. nu. 6. contendit, semper confessarium debere credere pœnitenti asserenti, se dolere, ac habere propositum non peccandi. Et ideo non debere fateri consuetudinem peccandi, vt supra vidimus; sed confessarium teneri absolvere pœnitentem statim, si id asserat. Et citat P. Ægidium de Conink disp. 8. de Sacram. dub. 17. num. 132. dicentem: *Credendum esse pœnitenti dicenti, se propositum firmum emendationis concipere*. Et Cordubam in summ.

Conink.

Cord.

§. 8. quæst. 4. aientem: *T aunque al pœnitente se ha de creer lo que dize: idest, [& quamvis pœnitenti credendum est id, quod affirmat.]* Et posset citare multos alios, qui eandem doctrinam tradunt: quæ, si recte intelligatur, vera est.

31. Pro cuius recta intelligentia animadvertendum est aliud esse, quod pœnitenti, vt in plurimum, credendum est, quando affirmat, se habere propositum non peccandi; aliud vero, quod semper, & in omnibus circumstantiis illi credendum sit. Deinde aliud est, quod pœnitenti credendum sit, quod dicit de suo proposito, quando nullum indicium, nulla ve coniectura apparet in contrarium; & aliud quod illi credendum sit, quando apparet indicium de nullitate propositi. Etenim doctrina Theologorum de fide habenda pœnitenti in illis, quæ dicit, intelligitur non pro omni circumstantia, scilicet non pro ea, in qua sunt indicia contraria.

32. Et ipse P. Ægidius citatus à

Sancio, qui dixit, *credendum esse pœnitenti, dicenti se propositum firmum emendationis concipere*; immediate subiungit: *si vero aliquid obstat (vt si nollit deserere occasionem) illi non est credendum*. Et Corduba, qui dixit: *quamvis pœnitenti credendum est id, quod affirmat, postea subiicit exceptiones*.

33. Sed & reliqui Theologi eam propositionem vniuersalem limitant modo proxime explicato. Audiendus est P. Antonius Perez tract. 3. de Pœnit. disp. 3. cap. 4. num. 64. vbi ait: *Secundo quaritur, an confessarius debeat credere pœnitenti, & absolutionem conferre, si dicat, se habere attritionem seu contritionem veram: Respondeo, debere, dummodo non sit presumpcio fortior in contrarium: qualem presumptionem, meo iudicio faciet frequentia relapsus, & falsitatis mediæ emendationis. Impossibile enim est, moraliter loquendo, hominem saepe confiteri, & semper relabi, quando facilis est emendatio, & propositum emendationis est serium. Quare presumendum est, eum, qui ita confitetur, & sic post frequentem confessionem relabitur, eum posset facile emendare peccatum, non habere propositum efficac.*

34. P. Suarez tom. 4. in 3. p. disp. 32. sect. 2. num. 3. affirmat vtrumque, & quod confessarius pœnitenti affirmanti, se habere propositum, tenetur credere; & quod non tenetur, si sint coniecturæ in oppositum. Ita enim ait: *Satis est, vt pœnitens credatur habere firmum propositum suam obligationem suar. implendi, cui CREDENDUM EST; præsertim si tunc primum incidit in eam occasionem, seu obligationem: neque ex alijs CONIECTVRIS potest zalis suspitio probabiliter concipi.*

35. Lugo Card. disp. 14. de Pœnit. sect. 10. num. 166., quamvis dixisset alibi, confessarium debere credere pœnitenti, sic ait: *Certum est, quan-*

do Sacerdos attenda consuetudine re-
terita, & propensione, alijsque circum-
stantijs, iudicat, penitentem non averti
sufficienter ab illo peccato, non posse
eum absolvere, quantumcumque peni-
tens dicat se dolere; quia si Sacerdos id
non credit, non habet iudicium requisi-
tum ad conferendam absolutionem.

36. P. Dicastillo tom. 2. de Sa-
cram. tract. 8. disp. 10. dub. 29. n. 571.
diserte affirmat vtrumque. Ibi enim
Dicaf. ait: Penitentique affirmanti se habe-
re retractationem, & propositum non
peccandi. **CRENDVM** est. Dein-
de num. 572. subiungit. Quando autem
ex alio capite, aut circumstantijs con-
stat, aut prudenter timeatur, illum non
esse sufficienter dispositum, quantum-
vis dicat se, & dolorem, & propositum
habere requisitum. Non est illi **CRE-
DENDVM**. Eodem modo, & in eod-
em sensu loquuntur reliqui Theo-
logi, qui hanc rem ex professo trac-
tant; dum dicunt, credendum esse pœ-
nitenti affirmanti, se dolere, & effica-
citer proponere.

37. Et ratio huius assertionis est
evidens. Impossibile enim est, quod
aliquis credat cum satisfactione dic-
tum vnius privati hominis, quando
habet indicia, & coniecturas vrgentes
in oppositum; & ex parte illius priva-
ti hominis nullum aliud est motivū,
nisi dictum simplex illius: cum ergo
confessarius non obligetur ad impos-
sibile, utique nequit dici, quod tenetur
credere, vbi vider coniecturas
vrgentes in oppositam
partem.

CAPVT V.

An vbi nulla est spes emenda-
tionis, teneatur confessarius ab-
soluere dicentem se habe-
re dolorem, & pro-
positum?

SVMMARIVM.

Defectus spei emendationis potest esse
ex parte penitentis, vel ex parte
confessarij. n. 38.

Damnatio loquitur de defectu spei ex
parte confessarij. n. 39.

Fundamentum pro parte obligante cō-
fessarium ad absolutionem. num. 40.
& 41.

Confessarius vidēs in penitente non es-
se spē emendationis, debet differre,
aut negare absolutionem. n. 42.

Oppositum esset assertio scandalosa.
num. 43.

In eo casu non solum potest, sed debet
suspendere, vel negare absolutio-
nem. n. 44.

Idem dicendum, dum solus confessarius
desperat de emendatione. n. 45.

Et si cognoscat consuetudinem confes-
sarij, & inquirens sibi suadeat pru-
denter propositum. potest, sed non de-
bet absolvere. n. 46. & 47.

Nequit absolvere, si non format iudi-
cium prudens de proposito. num. 48.
& 49.

38. **P**ropositio damnata contem-
dit non esse negandam, nec
differendam absolutionem pœnitenti
habenti consuetudinem peccandi, etiā
si nulla sit spes emendationis. Et quia
hic defectus spei emendationis potest
se tenere ex parte pœnitentis, ita vt
pœnitens non speret emendationem
suam futuram, & potest se tenere ex
parte confessarij, ita vt iste solus def-
peret de emendatione; potest dubita-